

บทที่ 3

ข้อเสนอของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียนวิธี : การลดทอน

ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียนวิธีเกิดขึ้นโดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปฏิกิริยาที่นักปรัชญากลุ่มหนึ่งมีต่อลัทธิองค์รวมในทางสังคมศาสตร์ เช่น ลัทธิมาร์กซิสม์ ลัทธิประวัติศาสตร์นิยม (Historicism) ฯลฯ นักปรัชญาที่จัดว่าเป็นผู้บุกเบิกแนวทางของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียนวิธีคือ เอฟ. เอ. เฮก (F. A. Hayek)

ในบทความชื่อ "Scientism and the Study of Society"¹ เฮกได้วิพากษ์วิจารณ์แนวความคิดของคนกลุ่มหนึ่งที่เขาเรียกว่า "พวกวิทยาศาสตร์นิยม" คนกลุ่มนี้มีความเชื่อมั่นในระเบียนวิธีแบบวิทยาศาสตร์มากว่าเป็นวิธีการแสวงหาความจริงที่ถูกต้องแต่เพียงหนึ่งเดียว อีกทั้งต้องการให้ระเบียนวิธีแบบวิทยาศาสตร์นี้ครอบคลุมไปถึงการศึกษาค้นคว้าในทางสังคมศาสตร์ด้วย เฮกวิจารณ์แนวความคิดของคนกลุ่มนี้ว่าไม่ถูกต้องและเสนอว่าสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์นั้นนอกจากมีเนื้อหาที่แตกต่างกันแล้ว ยังมีวิธีการค้นหาความรู้ที่แตกต่างกันด้วย เขายังเสนอต่อไปว่าวิธีการที่ถูกต้องในการศึกษาทางสังคมศาสตร์คือวิธีการแบบปัจเจกชนนิยม โดยเน้นที่การกระทำอันเป็นผลมาจากทัศนคติและความเชื่อของคนในสังคม เฮกวิจารณ์แนวความคิดของลัทธิองค์รวมเชิงระเบียนวิธีที่มุ่งศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมขนาดใหญ่โดยตรงว่าเป็นความสับสนที่เกิดขึ้นมาจากการใช้ภาษา พวกลัทธิองค์รวมเชิงระเบียนวิธี

---

¹ F.A. Hayek, "Scientism and the Study of Society," in Modes of Individualism and Collectivism, pp. 27-67.

เชื่อว่า "สังคม" หรือ "ระบบเศรษฐกิจ" มีอยู่ในตัวมันเองก็เพราะมีคำเหล่านี้ปรากฏอยู่ในภาษาที่คนทั่วไปพูด จึงทึกทักไปว่ามีสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงที่คำเหล่านี้บ่งถึง จริง ๆ แล้วคำแบบองค์รวมเป็นแค่ความนึกคิดที่สร้างขึ้นในใจคน² แท้จริงแล้วคำเหล่านี้ไม่ได้บ่งถึงสิ่งที่มีอยู่จริง แต่เป็นเพียงชื่อเรียกความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ไม่มีวัตถุจริงรองรับ ดังนั้นคำแบบองค์รวมจึงไม่อาจเอาเข้าไปเป็นองค์ประกอบพื้นฐานหรือหน่วยการอธิบายในสังคมศาสตร์ได้³

ทว่านักปรัชญาที่มีอิทธิพลทางความคิดมากที่สุดอันทำให้ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางคือ คาร์ล ปอปเปอร์ แม้ว่าปอปเปอร์จะสนับสนุนลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีเช่นเดียวกับเฮกส์ตาม แต่ปอปเปอร์วิพากษ์วิจารณ์เฮกส์ไว้มากเช่นเดียวกัน ในหนังสือชื่อ The Poverty of Historicism⁴ ปอปเปอร์ชี้ให้เห็นว่าวิธีการค้นหาความรู้ทั้งในวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์นั้น เป็นวิธีการอันเดียวกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือมีเอกภาพแห่งวิธีการและสหวิทยาการ เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ นอกจากการวิพากษ์วิจารณ์เฮกส์ในประเด็นนี้แล้ว จุดใหญ่ใจความของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่การโต้แย้งหักล้างแนวความคิดที่ปอปเปอร์เรียกรวมกันว่า พวกประวัติศาสตร์นิยม ซึ่งปอปเปอร์ให้นิยามไว้ว่าเป็นวิธีการศึกษาทางสังคมศาสตร์ที่มีสมมติฐานว่าเป้าหมายหลักของการศึกษาสังคมคือการทำนาย และนักสังคมศาสตร์จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้หากเขาค้นพบ "แบบแผน" "กฎ" หรือ "แนวโน้ม" ที่อยู่เบื้องหลังขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ทั้งหมด⁵ ปอปเปอร์เห็นว่า

² Ibid., pp. 44-45.

³ May Brodbeck, "On the Philosophy of the Social Sciences," Ibid., p. 105.

⁴ Karl R. Popper, The Poverty of Historicism (London : Routledge & Kegan Paul, 1974).

⁵ Ibid., p. 3.

พวกประวัติศาสตร์นิยมนี้มีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับพวกลัทธิองค์รวม ตัวอย่างเช่น ลัทธิมาร์กซิสม์ เฮเกลเลียน ลัทธิวิวัฒนาการนิยม ฯลฯ

ปอปปเปอร์แสดงให้เห็นว่าระเบียบวิธีที่แตกต่างกันในการศึกษาสังคมของ ลัทธิองค์รวมและลัทธิปัจเจกชนนิยมนั้นมีพื้นฐานทางปรัชญาสืบเนื่องมาจากปัญหาเรื่อง สถานะของคำที่ใช้บ่งถึงคุณสมบัติต่าง ๆ นั่นคือปัญหาเรื่องคำสากลอันเป็นปัญหา พื้นฐานทางอภิปรัชญาที่เก่าแก่ที่สุดอันหนึ่งและเป็นปัญหาวิธีการทางวิทยาศาสตร์ด้วย

เกี่ยวกับปัญหาเรื่องคำสากลนี้มีนักปรัชญา 2 กลุ่ม ที่มีความคิดเห็นขัดแย้ง กันคือ พวกนามนิยม และ พวกสารัตถนิยม

พวกนามนิยม (Nominalism) เห็นว่าคำสากลแตกต่างจากวิสามัญนาม เพียงแค่เป็นคำที่ใช้เรียกชื่อหรือประเภทของสิ่งต่าง ๆ เช่น คำสากลว่า "ขาว" เป็นแค่คำที่ใช้เรียกชื่อของสิ่งต่าง ๆ ที่มีสีขาว อาทิ ผ้า ห่าน เกล็ดหิมะ ฯลฯ

ส่วนพวกสารัตถนิยม (Essentialism) เห็นว่ามีคุณสมบัติเนื้อในบางอย่าง ที่เรียกว่า "ความขาว" คุณสมบัตินี้ เป็นสิ่งสากลที่เป็นวัตถุประสงค์สำหรับการศึกษาได้เช่นเดียวกับสิ่งต่าง ๆ ทั้งหลาย เพลโต เรียกสิ่งสากลนี้ว่า "แบบ" เรียกอีกอย่างได้ว่า "สารัตถะ" ศาสตร์ทุกสาขาต้องการศึกษาสารัตถะของสรรพสิ่งและสารัตถะต้องเป็นสิ่งสากลเสมอ นี่จึงนำไปสู่ปัญหาทางด้านระเบียบวิธี

ลัทธิสารัตถนิยมเชิงระเบียบวิธีสืบสาวย้อนกลับไปได้ถึงอริสโตเติล อริสโตเติลเห็นว่าการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์คือการอธิบายสารัตถะของสรรพสิ่ง ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของอริสโตเติลจึงเป็นปัญหาเช่น "สสารคืออะไร" "ความยุติธรรมคืออะไร" เป็นต้น

ส่วนลัทธินามนิยมเชิงระเบียบวิธีจะตั้งปัญหาว่า "สสารนี้มีพฤติกรรมอย่างไร" ภาระหน้าที่ของศาสตร์ตามลัทธินี้เป็นเพียงการพรรณนาว่าสิ่งต่าง ๆ มีพฤติกรรมอย่างไร

และคำเป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการบรรยายเท่านั้น วิธีการนี้ประสบความสำเร็จในวิทยาศาสตร์สมัยใหม่

พวกประวัติศาสตร์นิยมเห็นว่าวิทยาศาสตร์ควรใช้วิธีการนามนิยม ส่วนสังคมศาสตร์ควรใช้วิธีการสารัตถนิยม เหตุผลคือประวัติศาสตร์นิยมเน้นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นต้องมีบางสิ่งที่เปลี่ยน ในฟิลิกส์แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า แต่ในทางสังคมนั้นการเปลี่ยนแปลงของสถาบันเห็นได้ไม่เด่นชัดและใช้การบรรยายอย่างเดียว แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าใช้การบรรยายจะเห็นว่ารัฐบาลอังกฤษสมัยนี้แตกต่างจากเมื่อ 40 ปีก่อนโดยสิ้นเชิง ทว่าเมื่อเราพิจารณาโดยสารัตถะแล้วไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเพราะโครงสร้างการบริหารมิได้เปลี่ยนไป ตามทัศนะของอริสโตเติลนั้น การเปลี่ยนแปลงเป็นการทำให้ศักยภาพของสารัตถะที่ซ่อนเร้นอยู่ปรากฏออกมา ดังนั้นพวกประวัติศาสตร์นิยมจึงสรุปว่าหากต้องการเข้าใจความเปลี่ยนแปลงในทางสังคม เราต้องยึดระเบียบวิธีในการค้นคว้าแบบสารัตถนิยมเป็นหลัก⁶

ปอปปเปอร์ได้แย้งแนวความคิดแบบสารัตถนิยมด้วยข้ออ้างเหตุผลเดียวกับเฮก นั่นคือคำแบบองค์รวมที่พวกสารัตถนิยมเชิงระเบียบวิธีเห็นว่าเป็นวัตถุประสงค์สำหรับการศึกษามีวัตถุประสงค์จริงรองรับนั้น แท้จริงแล้วมันเป็นแค่สิ่งที่สร้างขึ้นในทางทฤษฎี เพื่อมาใช้ตีความประสบการณ์ของเรา เป็นเพียงแบบจำลองที่มีประโยชน์ในการอธิบายประสบการณ์บางอย่างเช่นเดียวกับแบบจำลองทางทฤษฎีในวิทยาศาสตร์ เช่น อะตอม โมเลกุล แรง สนามพลัง ฯลฯ มันเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการอธิบาย โดยลดทอนหรือนิรนัยมาจากสมมติฐานบางอย่าง บ่อยครั้งที่คนมักลืมไปว่าตนเอง

⁶ Ibid., pp. 26-34.

กำลังพูดถึงสมมติฐานหรือทฤษฎี และไปสับสนว่าแบบจำลองนี้เป็นสิ่งรูปธรรม⁷ ตามความคิดของปอป เปอร์นั้น ในโลกสังคมมีแค่ปัจเจกบุคคลเท่านั้นที่เป็นสิ่งจริงแท้ ปรัชญาการณสังคม เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นในความคิด ทว่ามีได้มีอยู่จริงในความเป็นจริง คำแบบของครวม เช่น "สถาบัน" "ระบบเศรษฐกิจ" เป็นเพียงแบบจำลองนามธรรม ที่สร้างขึ้นเพื่อตีความความสัมพันธ์นามธรรมบางอย่างของปัจเจกบุคคลทั้งหลาย⁸ แต่ข้อโต้แย้งทั้งหมดของปอป เปอร์นี้มิได้หมายความว่าปอป เปอร์ต้องการให้ข้อความ ที่มีคำแบบของครวมปรากฏหรือที่เรียกว่าข้อเท็จจริงทางสังคมออกไปจากการศึกษาใน ทางสังคมศาสตร์ทั้งหมด ปอปเปอร์เห็นว่าคำต่าง ๆ เช่น ทรราชย์ ตลาด ครอบครัว เป็นคำที่มีประโยชน์ในการอธิบาย แต่เราต้องตระหนักเสมอว่าคำ เหล่านี้เป็นเพียงวิธีการพูดสรุปย่อถึงความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลในสังคม เท่านั้น มันไม่มีสถานะทางภววิทยาเป็นของตัวเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือปอป เปอร์ มิได้ต้องการให้ตัดข้อเท็จจริงทางสังคมออกไปจากการอธิบายในสังคมศาสตร์ สิ่งที่ปอปเปอร์คัดค้านก็คือสิ่งสังคม (social entities) เช่น รัฐ ชาติ เชื้อชาติ ไม่อาจถือได้ว่าเป็นวัตถุสำหรับการศึกษาโดยตรงในทางสังคมศาสตร์⁹

---

⁷ Ibid., pp. 135-136.

⁸ Steven Lukes, "Methodological Individualism Reconsidered," in The Philosophy of Social Explanation ed. A Ryan, (London : Oxford University Press, 1973), p. 122.

⁹ David-Hillel Ruben, The Metaphysics of the Social World (London : Routledge & Kegan Paul, 1985), p. 174.

ข้ออ้าง เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ปอปเปออร์ใช้โต้แย้งลัทธิประวัติศาสตร์นิยม และลัทธิองค์รวมคือ ปอปเปออร์เห็นว่าในการใช้คำว่า "องค์รวม" (whole) นั้น มีความซับซ้อน เพราะคำว่าองค์รวมนี้มีความหมายได้สองแบบ องค์รวมแบบ (ก) หมายถึงคุณสมบัติทั้งหมดทั้งปวงของสิ่ง ๆ หนึ่งและรวมทั้งความสัมพันธ์ทั้งหมดที่มีอยู่ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ส่วนองค์รวมแบบ (ข) หมายถึงคุณสมบัติพิเศษบางอย่างของสิ่ง ๆ หนึ่งที่ทำให้มันมีโครงสร้างที่แน่นอนมากกว่าจะเป็นเพียงการรวมกันของส่วนประกอบเฉย ๆ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าองค์รวมมิใช่เป็นเพียงผลรวมของส่วนประกอบ แต่เป็นอะไรที่มากกว่านั้น องค์รวมแบบ (ก) กับแบบ (ข) นี้เป็นสิ่งที่แตกต่างกัน เพราะในการศึกษาขององค์รวมแบบ (ข) นั้น เราต้องเลือกศึกษาแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งที่เราถือว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญของสิ่งที่ศึกษา และองค์รวมในแบบ (ข) นี้เท่านั้นที่ถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ส่วนองค์รวมแบบ (ก) ไม่อาจเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้เลย เพราะมัน เป็นไปไม่ได้ที่เราจะสังเกตรอบรรยายโลกทั้งโลกได้ หรือแม้กระทั่งสิ่งของชิ้นเล็กที่สุดก็ไม่อาจถูกศึกษาในลักษณะเช่นนี้ เพราะการจะบรรยายถึงรูปการณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งหมดจะต้องใช้ข้อความที่ไม่มีวันจบสิ้น ปอปเปออร์วิจารณ์ว่าพวกลัทธิองค์รวมต้องการศึกษาสังคมในลักษณะขององค์รวมแบบ (ก) ซึ่งเท่ากับ เป็นการเสนอวิธีการศึกษาที่มัน เป็นไปไม่ได้

ปอปเปออร์ เสนอว่าวิธีการที่เหมาะสมในการศึกษาสังคมคือระเบียบวิธีแบบนามนิยม นั่นคือเราต้องวิเคราะห์สังคมในแง่ของปัจเจกบุคคล ทักษะคติ ความคาดหวัง ความสัมพันธ์ ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นข้อสมมติเบื้องต้น (postulate) ซึ่งเรียกได้ว่า "ปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธี"¹⁰ ดังที่ปอปเปออร์เสนอไว้ว่า "ปรากฏการณ์ทางสังคมทั้งปวงนั้น... ฟังเข้าใจเสมอว่าเป็นผลลัพธ์อันสืบเนื่องมาจากความปรารถนา การกระทำ ทักษะคติ ฯลฯ ของมนุษย์ปัจเจกชนทั้งหลาย

¹⁰ Popper, The Poverty of Historicism, p. 136.

และเราย่อมไม่มีวันพอใจกับคำอธิบายในรูปของสิ่งที่เรียกกันว่า "สิ่งรวมหมู่"
(รัฐชาติ เชื้อชาติ)"¹¹

ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีของปอปปเปอร์นี้มิได้หมายความว่ามิแต่
ปัจเจกบุคคลเท่านั้นที่เราสังเกตเห็นได้ เพราะปรากฏการณ์บางอย่างของสังคม
ที่สังเกตเห็นได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น กระบวนการศาล ในขณะที่ลักษณะบางอย่าง
ของปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นไม่ได้ เช่น ความตั้งใจ ฉะนั้นทั้งปัจเจกบุคคล
และสังคมต่างก็มีลักษณะที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้ ลัทธินี้มิได้หมายความว่า
ปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายกว่าสังคมเสมอไป เพราะลักษณะบางอย่างของ
ปัจเจกบุคคลก็เข้าใจได้ยากกว่า เช่น กระบวนการศาลนั้นทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า
แรงจูงใจของอาชญากร ลัทธินี้มิได้หมายความว่าปัจเจกบุคคลดำรงอยู่อย่างเป็น
เอกเทศจากสังคม เพียงแต่สังคมเป็นการรวมกันของคนและไม่มีอะไรมากกว่านั้น
และลัทธินี้มิได้หมายความว่าปรากฏการณ์ทางสังคมทั้งหมดเป็นเรื่องเพื่อเจ้อ และ
ปรากฏการณ์ของปัจเจกบุคคลเท่านั้นที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งนั่นเท่ากับเป็นการยืนยัน
ว่าปรากฏการณ์ทางสังคมทั้งหมดเป็นสิ่งเท็จหรือไม่เกี่ยวกับความจริงแท้ ความคิด
เช่นนี้ไร้สาระ ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีจึงน่าจะมีความหมายว่ามีแต่
ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจเจกบุคคลเท่านั้นที่ช่วยในการอธิบายในสังคมศาสตร์¹²

แต่การที่ปอปปเปอร์เน้นถึง "ความปรารถนา การกระทำ ทัศนคติ ฯลฯ
ของมนุษย์ปัจเจกชน" มิได้หมายความว่าปอปปเปอร์ต้องการให้ลดทอนทฤษฎีสังคม
ทั้งหมดเป็นจิตวิทยา เหมือนที่เราสามารถลดทอนเคมีเป็นฟิสิกส์ ปอปปเปอร์เห็นว่า

¹¹ Popper, *The Open Society and Its Enemies*, 1969,
quoted in Ruben, *The Metaphysics of the Social World*, p. 173.

¹² Lukes, "Methodological Individualism Reconsidered",
pp. 122-123.

ความคิดที่ว่าลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีเป็นสิ่งเดียวกับจิตวิทยานิยม

(Psychologism) เป็นความเข้าใจที่ผิดพลาด

ตามทัศนะของปอปเปอร์นั้น จิตวิทยาไม่อาจเป็นพื้นฐานของสังคมศาสตร์ได้ ประการแรก เนื่องจากจิตวิทยาเองนับได้ว่าเป็นสังคมศาสตร์สาขาหนึ่ง "ธรรมชาติมนุษย์" นั้นแปรผันไปตามสถาบันสังคม และการศึกษาธรรมชาติมนุษย์ต้องมีสมมติฐานมาจากความเข้าใจในสถาบันเหล่านั้น ประการที่สอง สังคมศาสตร์สนใจผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้ตั้งใจจากการกระทำของมนุษย์ ไม่ตั้งใจในที่นี้มิได้หมายความว่าไม่สำนึก แต่หมายถึงผลสะท้อนซึ่งอาจขัดกับผลประโยชน์ทั้งหมดของคนในสังคมซึ่งมิได้มีใครมีความประสงค์ให้มันเกิดขึ้น ส่วนจิตวิทยามุ่งศึกษาการกระทำที่เกิดจากความตั้งใจทั้งที่มีความสำนึกและไร้สำนึก ปอปเปอร์เห็นว่าสังคมศาสตร์มีความครอบคลุมมากกว่าจิตวิทยา แม้แต่ปัญหาในบางประเด็นที่มองโดยผิวเผิน เป็นเรื่องทางจิตวิทยาล้วน ๆ ที่แท้แล้วก็ยังเกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมศาสตร์ ตัวอย่างเช่น ความชอบดูแลล่าเนาไพร์และความสันโดษอาจเป็นสิ่งที่อธิบายได้ในทางจิตวิทยา และดูประหนึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์ แต่หากคนจำนวนมากเกิดชอบดูแลล่าเนาไพร์ขึ้นมาพร้อมกัน พวกเขาก็ไม่อาจหาความสันโดษที่นั่นได้อีก นี่มิใช่ข้อเท็จจริงทางจิตวิทยา ทว่าปัญหาประเภทนี้เป็นปัญหาทางสังคมศาสตร์โดยพื้นฐาน¹³

หากปอปเปอร์เป็นผู้วางรากฐานให้ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธี เจ. ดับบลิว. เอ็น. วัตกินส์ก็นับได้ว่าเป็นผู้สานต่อเค้าโครงของลัทธินี้ให้มีความละเอียดพิสดารมากขึ้น

ตามทัศนะของวัตกินส์ ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีวางรากฐานอยู่บนความเชื่อว่าเหตุการณ์ทางสังคมนั้นเกิดมาจากคน คนคือผู้กำหนดประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะ

¹³Popper, The Poverty of Historicism, pp. 157-158.

ตัวเองนั้นจะถูกกำหนดมาอย่างไรก็ตาม ความเชื่อนี้นำไปสู่ความคิดในเรื่องระเบียบวิธีในการศึกษาสังคม นั่นคือปรากฏการณ์ทางสังคมจะต้องได้รับการอธิบายในรูปของสภาพการณ์ แนวโน้ม (dispositions) และความเชื่อของปัจเจกบุคคล¹⁴ ทั้งนี้เพราะคน เป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของโลกสังคม คุณสมบัติประการสำคัญของคนคือการ เป็นผู้กระทำตามแนวโน้มและความเข้าใจของตนต่อสถานการณ์ที่แวดล้อมตัว เขาอยู่ เราอาจอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมขนาดใหญ่ เช่น เงินเพื่อ ได้ด้วยปรากฏการณ์ทางสังคมขนาดใหญ่อันอื่น เช่น การจ้างงาน ทว่าการอธิบายแบบนี้วัตกินส์ถือว่าเป็นแค่การอธิบายครึ่งทาง หากเราต้องการคำอธิบายที่ลึกกลงไปจนถึงรากฐาน คำอธิบายนั้นจะต้องนิรนัยมาจากข้อความที่เกี่ยวกับแนวโน้ม ความเชื่อและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของปัจเจกบุคคลต่าง ๆ¹⁵

เช่นเดียวกับปอล เปอร์ วัตกินส์ เสนอจุดยืนแบบปัจเจกชนนิยมควบคู่ไปกับการวิจารณ์ลัทธิองค์รวมเชิงระเบียบวิธี ลัทธิองค์รวมมองสังคมเป็นอินทรีย์ภาพ (organism) ซึ่งมีการดำรงอยู่และดำเนินไปในตัวมันเอง ข้อเท็จจริงทางสังคมไม่เพียงแต่เป็นพื้นฐานในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นฐานในการอธิบายปรากฏการณ์ของปัจเจกบุคคลด้วย พฤติกรรมทางสังคมของปัจเจกบุคคลจะต้องได้รับการอธิบายในรูปของสถานภาพของพวกเขาภายในโครงสร้างทางวัฒนธรรมและสถาบันโดยพิจารณาพร้อมกับกฎซึ่งครอบคลุมระบบนั้นอยู่ กฎเหล่านี้มีความเป็น เอกเทศในตัวมันเองและไม่ได้นิรนัยมาจากข้อความเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล¹⁶

¹⁴ J.W.N.Watkins, *Methodological Individualism : A Reply*, "in Modes of Individualism and Collectivism, p. 179.

¹⁵ J.W.N.Watkins, "Methodological Individualism and Social Tendencies," in Readings in the Philosophy of the Social Sciences, pp. 270-271.

¹⁶ Watkins, "Methodological Individualism : A Reply", p. 180.

กล่าวโดยสรุปคือหลักการของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีเห็นว่ากระบวนการทางสังคมและเหตุการณ์ต่าง ๆ จะต้องได้รับการอธิบายโดยนิรนัยมาจาก (ก) กฎหรือหลักการที่ครอบคลุมพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลที่มีส่วนร่วมในกระบวนการหรือเหตุการณ์นั้น ๆ และ (ข) คำบรรยายถึงสภาพการณ์ของปัจเจกบุคคลเหล่านั้น ส่วนหลักการของลัทธิองค์รวมเชิงระเบียบวิธีคือ พฤติกรรมของปัจเจกบุคคลจะต้องได้รับการอธิบายโดยนิรนัยจาก (ก) กฎมหภาคซึ่งมีลักษณะเฉพาะของตัวมันเองและใช้ได้กับระบบสังคมองค์รวม และ (ข) คำบรรยายถึงสถานะและหน้าที่ของปัจเจกบุคคลภายในองค์รวมนั้น¹⁷

วัตกินส์เห็นว่าจริงอยู่ที่เราไม่มีทางมีความรู้ก่อนประสบการณ์ (a priori) ได้ว่าลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีมีความถูกต้องมากกว่าลัทธิองค์รวม แต่วัตกินส์เชื่อว่าเรามีเหตุผลที่ดีในการยอมรับลัทธิปัจเจกชนนิยมและปฏิเสธลัทธิองค์รวม¹⁸

เหตุผลที่ทำให้วัตกินส์เลือกระเบียบวิธีแบบปัจเจกชนนิยมเป็นวิธีการในการศึกษาสังคมคือ ประการแรก วัตกินส์เชื่อว่าสิ่งสังคม เช่น กฎหมาย ราคา ฯลฯ เกิดขึ้นมาจากทัศนคติของคน คำอธิบายการก่อรูปของสิ่งสังคมจึงต้องเป็นแบบปัจเจกชนนิยม ประการที่สอง วัตกินส์เห็นว่านักสังคมศาสตร์ไม่มีหนทางเข้าถึงและมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างองค์รวมและพฤติกรรมของระบบโดยตรงได้ แต่นักสังคมศาสตร์สามารถมีความรู้ที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับแนวโน้มและสภาพการณ์ของคน การเข้าใจเชิงทฤษฎีต่อโครงสร้างสังคมนามธรรมจึงต้องได้มาจากความรู้ที่มีลักษณะเชิงประจักษ์เกี่ยวกับคนจริง ๆ

¹⁷ J.W.N. Watkins, "Ideal Types and Historical Explanation," in Modes of Individualism and Collectivism, pp. 149-150.

¹⁸ Watkins, "Methodological Individualism : A Reply", p. 180.

ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราต้องการเข้าใจข้อความที่มีลักษณะแบบองค์รวม เช่น "เศรษฐกิจของอังกฤษในปี 1850 มีลักษณะของการแข่งขัน" เราจะนิยามข้อความนี้ได้ในรูปแบบของทัศนคติและความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลเท่านั้น หรือถ้าเราต้องการนิยามคำว่า "ศักดินา" เราก็ต้องพูดถึงพันธกรณีของคน อภิสิทธิ์ ที่ดิน ฯลฯ ดังนั้นถ้าความรู้เกี่ยวกับสังคม เป็นความรู้ที่ได้มาจากความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการณ์ของคนที่วิเคราะห์จึงย่อมไม่อาจเริ่มต้นจากลักษณะทั่วไปของสังคมเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สภาพการณ์ของปัจเจกบุคคลได้ ด้วยเหตุนี้วัตกินส์จึงไม่เห็นด้วยกับวิธีการแบบองค์รวม¹⁹

แต่วัตกินส์เองก็ยอมรับว่า เหตุผลทั้งสองประการข้างต้นนั้นไม่อาจเป็นข้ออ้างที่ทำให้ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีเป็นข้อสรุปที่ตามมาโดยการนิรนัยได้ ประการแรกถือได้ว่าเป็นความจริงที่ไม่ต้องพิสูจน์ (truism) ว่าสิ่งสังคมเกิดมาจากทัศนคติของคน ส่วนประการที่สองเน้นว่าโครงสร้างสังคม เป็นสิ่งที่ไม่อาจรู้ได้โดยตรงแต่เหตุผลทั้งสองประการนี้... เพียงแต่ เป็น เหตุผลสนับสนุนลัทธิปัจเจกนิยมเชิงระเบียบวิธีเท่านั้น เนื่องจากในประการแรก จากตัวอย่างข้อเท็จจริงที่ว่าราคาเกิดขึ้นมาจากการตั้งมูลค่าสินค้าของคน แต่ไม่มีได้หมายความว่าระบบราคาโดยรวมจะไม่มีกฎครอบคลุมซึ่งกฎนี้อาจไม่ได้นิรนัยมาจากข้อความเกี่ยวกับคน ส่วนในประการที่สองนั้น พวกลัทธิองค์รวมที่เห็นว่ารัฐหรือสังคม เป็นอินทรีย์ภาพและอยู่ภายใต้กฎแบบองค์รวมอาจยอมรับได้ว่ามีแต่องค์ประกอบที่เป็นคน เท่านั้นที่เราจะได้โดยตรง ทว่าก็ยังยืนยันแนวความคิดแบบองค์รวมอยู่²⁰

สิ่งที่วัตกินส์ต้องการยืนยันคือระบบสังคมของมนุษย์ไม่ใช่อินทรีย์ภาพ (มีระบบที่ดำเนินไปโดยกฎที่มองไม่เห็น) ความคิดว่าระบบสังคมเป็นอินทรีย์ภาพนั้น เราไม่อาจหา

¹⁹ Watkins. "Ideal Types and Historical Explanation", pp. 147-148.

²⁰ Ibid., p. 150.

หลักฐานมาหักล้างให้เห็นว่าเท็จได้ แต่ก็ไม่มีใครสามารถยืนยันได้แน่ชัดว่ามันจริง

เท่าที่คนเรายืนยันได้คือทาระบบสังคม เป็นอินทรีย์ภาพจริง มันเป็นไปได้ใน 3 ลักษณะ

คือ (ก) ทางกายภาพหรือชีวภาพ (ข) ทางจิตใจ และ (ค) ทางสังคม วัตกินส์

จะแสดงให้เห็นว่าระบบสังคมไม่ได้เป็นอินทรีย์ภาพทั้งใน 3 ลักษณะ

(ก) ในทางกายภาพหรือชีวภาพนั้น การรวมตัวกันของกลุ่มหรือองค์กรทางสังคมไม่ได้เกิดมาจากลักษณะทางกายภาพหรือชีวภาพเหมือนสัตว์บางชนิด เช่น ผึ้ง แต่สิ่งที่ผูกพันกลุ่มหรือองค์กรทางสังคมเข้าด้วยกันคืออุดมการณ์ หลักการและความเชื่อของสมาชิกในกลุ่ม

(ข) ในทางจิตใจนั้น แนวความคิดว่ากลุ่มมีจิตรวมหมู่ที่นอกเหนือจากจิตใจของปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม (group-mind) เป็นแนวความคิดที่ล้าสมัยและไม่ค่อยมีใครยอมรับ อีกทั้งการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมขนาดใหญ่ เช่น สงคราม ว่าเกิดมาจากจิตขนาดใหญ่ เช่น จิตวิญญาณอันก้าวร้าวของชนชาติ เป็นแค่การสะท้อนภาพเทียบเคียง ทำให้เป็นการอธิบายที่แท้จริงไม่ และมันไร้สาระที่จะอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมบางอย่าง เช่น การว่างงาน ว่าเป็นจิตวิญญาณอันเกียจคร้านแห่งชาติ

(ค) ในทางสังคมนั้น วัตกินส์ใช้ข้ออ้างเหตุผลเดียวกับ เฮกและปอปเปอร์คือ คำแบบองค์รวม เช่น "รัฐ" "ทุนนิยม" เป็นแค่การสร้างคำเพื่อนำมาใช้ในทฤษฎีทางสังคม มันไม่มีวัตถุที่ถูกบ่งถึงซึ่งมีอยู่ในตัวมันเอง นี้เห็นได้จากเมื่อไรก็ตามที่เราพยายามนิยามคำแบบองค์รวมนี้ให้มีความแน่ชัด เราพบว่าเราต้องนิยามมันแบบปัจเจกชนนิยม²¹

วัตกินส์กล่าวว่ถึงแม้เราจะมึเหตุผลที่ดีในการยอมรับลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีว่าลัทธินี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับเนื่องมาจากความเข้าใจผิดบางประการ

ความเข้าใจผิดประการแรกที่คนทั่วไปมีต่อลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีคือ การที่ลัทธินี้ให้แนวโน้มและความเชื่อของปัจเจกบุคคลเป็นแกนกลางในการอธิบาย

²¹ Ibid., pp. 152-153.

ทางสังคมศาสตร์ ทำให้ดูเหมือนว่าการก่อรูปทางจิตวิทยาของคน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยตัวมันเอง ทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วการก่อรูปทางจิตวิทยานั้น เกิดมาจากและควรถูกอธิบายในรูปของสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่จริง ๆ แล้วลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีมิได้ปฏิเสธความพยายามที่จะอธิบายการก่อรูปทางจิตวิทยาเช่นนั้น มันเพียงแต่มีเงื่อนไขว่าการอธิบายนั้นต้องอยู่ในรูปของลัทธิปัจเจกชนนิยม นั่นคืออธิบายการก่อรูปทางจิตวิทยานั้นว่าเป็นผลมาจากปฏิกริยาทั้งที่มีสำนึกและไม่มีสำนึกของปัจเจกบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมของเขา

การอธิบายการก่อรูปทางจิตวิทยาด้วยเงื่อนไขทางสังคมและสิ่งที่ไม่ใช่จิตวิทยา เช่น ทฤษฎีมาร์กซิสม์ มีข้อบกพร่องดังนี้คือ คำบรรยายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยที่ไม่ใช่จิตวิทยาไม่ว่าจะละเอียดปานใดก็ไม่สามารถทำให้เรานิรนัยข้อสรุปทางจิตวิทยาได้แม้แต่ข้อความเดียว เพราะตามตรรกะแล้ว ข้อความทางจิตวิทยาย่อมไม่สามารถนิรนัยมาจากข้อความที่ไม่เกี่ยวกับจิตวิทยาเลยได้ ลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีเห็นว่าเราต้องอธิบายการก่อรูปทางจิตวิทยาว่าเป็นปฏิกริยาที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เป็นผลลัพท์จากสาเหตุที่เป็นปัจจัยทางสังคมซึ่งไม่เกี่ยวกับจิตวิทยา

ความเข้าใจผิดต่อลัทธิปัจเจกชนนิยมประการที่สองคือ คนทั่วไปมักสับสนลัทธิปัจเจกชนนิยมกับลัทธิจิตวิทยานิยม ลัทธิจิตวิทยานิยมนั้นเห็นว่าลักษณะทางสังคมทั้งหมดไม่เพียงแต่เป็นผลลัพท์จากลักษณะของปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่ยังเป็นภาพสะท้อนของกันและกันด้วย

ตัวอย่างได้แก่ลัทธิจิตวิทยานิยม อาทิเช่น การว่างงาน ซึ่งย่อมไม่ใช่ความตั้งใจหรือภาพสะท้อนของบุคคลใด ในแง่ของการปฏิบัติ ลัทธิจิตวิทยานิยมเสนอให้แก้ปัญหาด้วยการ เปลี่ยนทัศนคติของคน ทว่าลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีเห็นว่าปรากฏการณ์ทางสังคมอันไม่พึงปรารถนานั้น เกิดมาจากปฏิกริยาของคนที่มิต่อสิ่งแวดล้อมและผลลัพท์อันมิได้ตั้งใจของการกระทำ ดังนั้นทางแก้ปัญหาคือ เปลี่ยนสภาพการณ์แวดล้อมนั้น เสีย²²

²²Watkins, "Methodological Individualism and Social Tendencies", pp. 274-276.

ข้อเสียที่คล้ายคลึงกันของการอธิบายแบบลัทธิองค์รวมและลัทธิจิตวิทยานิยมคือ ลัทธิจิตวิทยานิยมเห็นว่าลักษณะทางสังคม เป็นภาพสะท้อนของแนวโน้มทางจิตวิทยาของปัจเจกบุคคล ในขณะที่นักลัทธิองค์รวมเห็นว่าลักษณะบางอย่างของสังคม เป็นภาพสะท้อนของแนวโน้มของสังคมองค์รวม ในการอธิบายแบบนี้คำอธิบายจึงเพียงแต่ให้ภาพเทียบเคียงสิ่งที่ถูกอธิบายเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งไม่อาจถือได้ว่าเป็นการอธิบายที่แท้จริง²³

สรุปได้ว่าจุดสำคัญของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีคือ มีความไม่สมมาตรกันระหว่างสิ่งที่ไม่ใช่สังคม (เช่น จิตวิทยา การกระทำของคน) กับสิ่งทางสังคม (รัฐ สถาบัน ฯลฯ) สิ่งที่ไม่ใช่สังคมสามารถอธิบายสิ่งทางสังคมได้ แต่สิ่งทางสังคมไม่อาจอธิบายสิ่งที่ไม่ใช่สังคมได้²⁴ และข้อเท็จจริงทางสังคมต้องถูกอธิบายในรูปของข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจเจกบุคคลเท่านั้น สถาบันทางสังคม เป็นเพียงแบบจำลองนามธรรมที่ใช้ตีความข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ของปัจเจกบุคคล เช่น คำว่า กองทัพ เป็นเพียงพหุพจน์ของคำว่า ทหาร และข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับคำว่า กองทัพ สามารถลดทอนเป็นข้อความเกี่ยวกับทหารแต่ละคนที่เป็นส่วนประกอบของกองทัพนั้น ๆ²⁵

แต่วัตกินส์ตระหนักดีว่าการอธิบายโดยการลดทอนข้อเท็จจริงทางสังคมเป็นข้อความเกี่ยวกับปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มทางสังคมที่พาดพิงถึงนั้น เป็นวิธีการอธิบายที่มีข้อจำกัดและอาจคับแคบเกินไป การต้องให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล

²³ Ibid., p. 278.

²⁴ Ruben, The Metaphysics of the Social Word, p. 131.

²⁵ Roy Bhaskar, The Possibility of Naturalism (London : The Harvested Press, 1979), p. 34.

ที่มีตัวตนจริง ๆ ทีละคนนั้นจะทำให้การอธิบายยึดเยื้อและในบางกรณีก็เป็นไปไม่ได้ ดังนั้น วัตกินส์จึงเสนอว่าในการอธิบายแบบปัจเจกชนนิยมนั้นมิได้หมายความว่าจำเป็นต้องพาดพิงถึงปัจเจกบุคคลโดยเฉพาะเจาะจงเสมอไป วัตกินส์เรียกวิธีการอธิบายแบบนี้ว่าการอธิบายแบบ "นิรนาม" (anonymous) ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราถามนายหน้าค้าหุ้นว่าทำไมหุ้นตัวนี้จึงมีแรงซื้อสูงขึ้นและได้รับคำตอบว่า "เพราะมีการคาดหวังว่ามันจะมีราคาสูงขึ้น" คำอธิบายแบบนี้ถือได้ว่าเป็นคำอธิบายแบบปัจเจกชนนิยม เพราะแม้ว่าเราไม่ได้รับข้อมูลอะไรเลยเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นแต่ละคน แต่คำอธิบายนี้ก็ทำให้ข้อสรุปสั้น ๆ หรือลักษณะทั่วไปของความคาดหวังของปัจเจกบุคคลนิรนามทั้งหลาย ถ้าเราต้องการทดสอบคำอธิบายนี้ก็ทำได้ง่าย ๆ โดยสำรวจความคิดเห็นของผู้ถือหุ้นแต่ละคน

ความแตกต่างระหว่างการอธิบายแบบนิรนามของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีกับการอธิบายแบบองค์รวม ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราอธิบายผลการเลือกตั้งว่าเป็นเหมือนแรงเหวี่ยงของลูกตุ้ม ตามหลักการของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีนั้นถือว่าการอธิบายแบบนี้ใช้ได้ถ้ามันหมายถึงว่าผู้ออกเสียงเลือกตั้งซึ่งเคยสนับสนุนพรรคหนึ่งหันไปลงคะแนนเสียงให้พรรคอื่น แต่ถ้าเป็นการอธิบายแบบองค์รวมที่ยืนยันว่ามีกฎสังคมซึ่งทำให้ผู้ออกเสียงมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป การอธิบายนี้ถือว่าใช้ไม่ได้ตามหลักการของลัทธิปัจเจกชนนิยม²⁶

วัตกินส์จำกัดขอบเขตของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีว่ามีปัญหาทางด้านอภิปรัชญาหรือทฤษฎีความหมายโดยตรง แต่เป็นปัญหาเรื่องระเบียบวิธีของสังคมศาสตร์ในด้านรูปแบบนั้น วัตกินส์เห็นว่าวิธีการแบบวิทยาศาสตร์สามารถนำมาใช้กับสังคมศาสตร์ได้ แต่ในด้านเนื้อหานั้นต้องมีการตั้งเงื่อนไขที่เหมาะสมกับสังคมศาสตร์ เงื่อนไขนี้เรียกได้ว่าเป็นเกณฑ์บังคับ (regulative principles) ซึ่งในแต่ละศาสตร์จะมีเกณฑ์บังคับที่เหมาะสมแตกต่างกันไป เกณฑ์บังคับนี้เป็นคำสั่งเสริมสนับสนุนการศึกษาใน

²⁶ Watkins, "Methodological Individualism : A Reply",

บางแนวทาง และวิตรอนซ์คขวางการศึกษาในบางแนวทางที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น ในวิทยาศาสตร์นั้น เคยมี เกณฑ์บังคับอันหนึ่งซึ่งใช้มาตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 และเพิ่งถูกแทนที่ด้วย เกณฑ์บังคับอันอื่น เมื่อไม่นานมานี้ เกณฑ์บังคับดังกล่าวนั้นคือทฤษฎี อภิปรัชญาแบบจักรกลนิยม (Mechanism) ซึ่งมีทัศนะว่าองค์ประกอบพื้นฐานของ โลกกายภาพคืออนุภาคที่แบ่งแยกมิได้ซึ่ง เป็นไปตามกฎแบบจักรกล การอธิบายแบบนี้ เป็นการอธิบายขั้นพื้นฐานที่สุดซึ่งทดสอบยืนยันในเชิงประจักษ์ไม่ได้

ในทำนองเดียวกัน วัตถุประสงค์ต้องการให้เกณฑ์บังคับทางด้านเนื้อหาของ สังคมศาสตร์ เป็นแบบลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธี สมมติฐานแกนกลางของลัทธิ นี้คือแนวโน้มทางสังคม เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เสมอหากปัจเจกบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องการเปลี่ยนแปลงมันและเขามีข้อมูลที่เหมาะสมเพียงพอ เนื่องจากแนวโน้มทางสังคม เป็นผลผลิตของการกระทำและสภาพการณ์ของมนุษย์ สมมติฐานนี้มีลักษณะทางอภิปรัชญา และไม่อาจทดสอบยืนยันได้ในเชิงประจักษ์เช่นเดียวกับลัทธิจักรกลนิยมในทางวิทยาศาสตร์²⁷ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสมมติฐานของลัทธิปัจเจกชนนิยมเชิงระเบียบวิธีนั้น เป็นข้อสมมติเบื้องต้น (postulate) ซึ่งทำให้การศึกษาสังคม เป็นไปได้และเป็นไปในแนวทางที่ต้องการ

---

²⁷Watkins, "Methodological Individualism and Social Tendencies", pp. 269-271.